

MERDEKA

Nr 51 - december 2011

ÖSTTIMOR

Information

Utfasning av svenskt bistånd till Östtimor

Detta var temat för Östtimorkommitténs medlemsmöte som hölls på Slottsgatan 2 i Solna den 9 november. Talare var Eva Atterlöv Frisell från Sida som sedan några månader tillbaka arbetar med Östtimor och besökte landet i oktober. Landets oljeintäkter förvaltas i en fond uppbyggd efter norsk modell. Det sker en utveckling i Östtimor bland annat när det gäller infrastruktur, om än från ett mycket lågt utgångsläge.

Förbättringarna syns dock knappast på landsbygden. Och det finns alltså stora utvecklingsbehov kvar att uppfylla.

År 2012 blir ett mycket viktigt år för landet i och med att presidentval ska hållas preliminärt i mars och parlamentsval i juni-juli. Därtill kommer att det är tio år sedan självständigheten. Och under året ska UNMIT, som omfattar 1.600 man, dras tillbaka från ett land där FN:s närvaro starkt påverkar ekonomin. Sammantaget innebär detta att det i Östtimor finns blandade förväntningar om vad det nya året kommer att innebära för landet – FN:s tillbakadragande kan bli kännbart för ekonomin.

Biståndsutfasning

Utfasningen av det svenska bilaterala biståndet ska vara slutförd i december 2013. De stöd som kanaliseras via UNDP och UNICEF kommer att bestå under utfasningsperioden. Under 2010 ersattes samarbetsstrategin för Östtimor av en utfasningsplan som sträcker sig till december 2013. Sverige stöder nu arbete för demokrati och mänskliga rättigheter (MR) via UNDP genom fyra olika kanaler medan stödet till utbildningen går via UNICEF.

- För det första ges ett brett stöd till rättsväsendet

Fortsättning på sidan 3

**Nyheter från Östtimor,
Västpapua, Aceh och Indonesien**

Merdeka & ÖsttimorInformation

Utfasning av svenskt bistånd till Östtimor	1
Redaktören har ordet	3
FN-chefens Östtimorrapport	4
Västpapuas tredje folkkongress	5
Västpapuas nationaldag 2011	6
Östtimor 2012	7
Dålig pressfrihet i Västpapua	8

Skanna och surfa till Östtimorkommitténs webbplats

A01 2011-12-15

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Prenumeration 125 kronor för 4 nummer
Lösnummer 35 kronor
Östtimorkommittén
c/o Pollák
Wiboms v 12, 2 tr
171 60 SOLNA
Tel 08-27 24 27
epost pren@osttimorkommitten.se
Plusgiro 1 81 92-5

Merdeka & ÖsttimorInformation

Ansvarig utgivare:
Gabriel Jonsson

Redaktör:
Gabriel Jonsson

Redaktionsadress:
Gabriel Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
redaktor@osttimorkommitten.se
Tel 08-33 62 47

Layout:
Östtimorkommittén

Adresser:
Föreningen ett Fritt Papua
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 4 19 12 84-1

Östtimorkommittén
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 1 81 92-5

Tryck:
Ågrenshuset Produktion AB

ISSN Nr: 1402-2559

Annonsspriser på begäran

Redaktören har ordet

Det är i år 20 år sedan Santa Cruz-massakern ägde rum. En konsekvens var att Östtimorfrågan fick internationell uppmärksamhet på ett helt annat sätt än tidigare. Ett sorgetåg till minne av en dödad student slutade med ett blodbad när deltagarna kom fram till Santa Cruz-kyrkogården i Dili den 12 november 1991. Journalisten och filmaren Max Stahl lyckades mirakulöst nog både filma massakern och få ut filmen ur Östtimor. Förskräckliga bilder visades i TV och har därefter fortsatt att visas i många dokumentärer. Enligt uppgift dödades 270 demonstranter var till kommer mord utförda på sjukhusen efteråt för att förhindra att uppgifter om massakern skulle bli kända – kanske dödades 500 personer vid detta tillfälle. Massakern innebar att den internationella solidaritetsrörelsen för Östtimor aktiverades.

Efter självständigheten har Östtimor uppmärksamhetsföga i Sverige men nyligen hade Amnesty Press en artikel om läget i landet. President José Ramos-Horta upprepar där att man måste uppnå försoning med Indonesien och att det inte är aktuellt att ställa de ansvariga för övergrepp mot de mänskliga rättigheterna (MR) inför rätta. Amnesty Press innehöll även artiklar om Västpapua, där det pågår regelbundna protester mot det indonesiska styret.

Östtimorkommittén höll i november medlemsmöte med Eva Atterlöv Frisell från Sida som talare. Det svenska biståndet till Östtimor ska vara utfasat i december 2013. Fram tills dess planeras 44 miljoner kronor betalas ut. Utvecklingen i landet går framåt, men mer i städerna än på landsbygden. Det finns litet som tyder på att kapitalinflödet i landet har fått några mera betydande effekter på samhället. Premiärminister Xanana Gusmão sade om biståndet till Östtimor inför givarmötet, som hölls tidigare i år, att av de åtta miljarder dollar som man hade erhållit sedan 1999 hade mycket litet stannat kvar inom landet. Istället hade pengarna använts till konsultinsatser o. dyl. Samtidigt brister den administrativa kompetensen inom ministerierna för att

kunna investera det kapital som finns.

Övriga artiklar om Östtimor är en sammanfattning av FN-chefens senaste rapport och en artikel om läget i landet inför år 2012, då parlaments- och presidentval ska hållas medan FN drar ner på sin närvaro. Den politiska utvecklingen är lugn, däremot går arbetet med att ställa ansvariga för MR-brott under krisen 2006 inför rätta trögt. Fortsatta framsteg har gjorts i arbetet för att avsluta FN-mandatet. Mycket av det politiska livet är redan nu fokuserat på presidentvalet som ska hållas i mars-april. Under året högtidlighålls även tioårsminnet av självständigheten den 20 maj 2002.

I Västpapua hölls i oktober den tredje folkkongressen som var hårt bevakad av indonesiska soldater och poliser. Man kan inte ta miste på hur djup längtan efter självständighet är och hur starkt missnöjet med det indonesiska styret är. Kongressen antog en deklaration i vilken kungörs att man "... återställer och återupprättar det papuanska folkets oberoende och suveränitet i nationen Västpapua, som förlorades till Indonesien genom invasionen 1962 och annekteringen den första maj 1963".

Den andra artikeln om Västpapua beskriver demonstrationer som ägde rum i olika delar i samband med firandet av femtioårsminnet av det första hissandet av flaggan. Kanske kan regelbundenheten i protesterna mot det indonesiska styret öppna möjligheter för en lösning av frågan – en situation kan kanske uppstå då Indonesiens regering och militär inte längre kan sätta stopp för folkliga protester. De uttalanden som är citerade i artikeln om den tredje folkkongressen ger dock knappast anledning till optimism, men det är alltid svårt att förutspå framtiden.

Till sist vill jag önska alla läsare en riktigt god jul och ett gott nytt år.

Gabriel Jonsson

Fortsättning från sidan 1

med syfte att utbilda timoreser till åklagare, domare och försvarare, vilket är en uppgift som tar tid. Rättssystemet måste bli etablerat runtom i landet.

- För det andra ges stöd till parlamentet för att främja kapacitetsutveckling. Språkfrågan i landet är komplicerad: i vilken utsträckning ska man använda portugisiska eller tetum? Portugisiska dominerar nu och inom rättsväsendet tar översättning mellan språken stora resurser i anspråk. Bahasa Indonesia, som många människor kan, väntas få mindre betydelse på sikt.
- För det tredje stöder Sverige uppbyggnaden av ett valsystem som inkluderar de två nationella valmyndigheter som kommer arrangera nästa års val. Det gäller att information inför valet når ut till

landsbygden och inte bara stannar i huvudstaden Dili. Att engagera kvinnor ingår också i stödet.

- För det fjärde går stödet till att bygga upp en ombudsmannafunktion. Nu kommer det in cirka tio anmälningar per vecka som gäller landets styre eller MR-frågor. Arbetet pågår för att nå ut till kvinnor.

Sverige var 2003-2009 den dominerande givaren av stöd till utbildning förmedlad av UNICEF och står även idag för 70% av stödet. Av Östtimors budget går 7% till utbildning. De få högskoleutbildade har goda möjligheter att få arbete inom landet. UNICEF:s arbete omfattar bl.a. utbildning av lärare och utveckling av läroplaner för grundskolor. Ett stort problem i Östtimor är de många arbetslösa ungdomar som riskerar att dras med i

Fortsättning på sidan 8

FN-chefens Östtimorrappport

FN-chefen Ban Ki-Moons senaste Östtimorrappport, som omfattar perioden 8/1-20/9 2011, distribuerades till säkerhetsrådet den 14 oktober. Rapporten är framlagd i enlighet med säkerhetsrådets resolution 1969 från i år som innebär att mandatet för United Nations Integrated Mission in Timor-Leste (UNMIT) förlängs till den 26 februari 2012. UNMIT fortsatte att ledas av Ameerah Haq som hade två nära medarbetare för utvecklings- och säkerhetsfrågor.

Lugn politisk utveckling

Den politiska utvecklingen förblev relativt lugn. Fortsatta framsteg gjordes i att konsolidera fred, stabilitet och utveckling. De politiska partierna intensifierade sina förberedelser inför president- och parlamentsvalen under 2012. Man betonade behovet av att upprätthålla nationell enighet och att prioritera långsiktig socio-ekonomisk utveckling. President José Ramos-Horta fortsatte att befrämja nationell enighet och stabilitet med hjälp av offentliga meddelanden och genom att anordna storskaliga evenemang som en cykeltävling i september. På den internationella kvinnodagen den 8 mars uttalade han sig för att bygga ett samhälle präglad av fred, stabilitet och harmoni i vilket både män och kvinnor har hopp inför framtiden.

Parlamentet var alltså ett viktigt forum för demokratisk debatt och antog i januari budgeten och i juli den strategiska utvecklingsplanen för 2011-2030. Goda relationer upprätthölls med Indonesien. Utrikesminister Zacarias da Costa ledde i juli den delegation som deltog i ASEAN:s (Association of Southeast Asian Nations) utrikesministermöte i Bali. I augusti undertecknade länderna ett avtal om försvarssamarbete. Samtal hölls om att fastställa gränsen för de tre procent som man ännu inte har kommit överens om.

UNMIT-chefen upprätthöll regelbundna kontakter med både regeringen och oppositionen, bl.a. för att förbereda nästa års val. Säkerhetsläget var stabilt och brottsligheten fortsatt låg. I april ledde dock en trafikolycka till bråk mellan militären och polisen. En undersökning genomfördes och en officer blev bestraffad. Gängvåld förekom. I september hade UNMIT 1.195 man på plats. UNMIT vidtog åtgärder för att stärka Östtimors försvarsstyrkor.

Mänskliga rättigheter

UNMIT mottog 76 anmälningar om människorättsbrott (MR) av polisen och åtta av militären. Våld i hemmet förekom och behandlades genom traditionella mekanismer som inte alltid är förenliga med internationell MR-lagstiftning. Polisen uppmanade byledare att rapportera alla former av våld i hemmet. Arbetet med att ställa ansvariga för MR-brott begångna under krisen 2006 inför rätta gick fortsatt trögt. Regeringen har ratificerat de flesta internationella MR-avtal och även Romstadgan för att upprätta den internationella brotts-

målsdomstolen.

UNMIT:s enhet för att undersöka brott mot mänskligheten begångna mellan den 1/1 och 25/10 1999 fortsatte sitt arbete. Den 20 september hade arbetet med 235 av 396 fall slutförts (59 procent). Utredningar pågår av 24 fall. I juli dömdes en före detta milismedlem till nio års fängelse för ett mord utfört i Liquica den 6 september 1999.

Fram till den 31 augusti i år hade 2,963 brottsmål behandlats vilket är en stor förbättring. Det finns 4,830 fall kvar att lösa. Regeringen gjorde i samarbete med civilsamhället och parlamentet ansträngningar för att befrämja implementeringen av lagen mot våld i hemmet genom att hålla möten både med åklagare, domare och representanter för justitiedepartementet samt bychefer om strategierna. Nya domare, åklagare och försvarsadvokater utnämndes, men det finns fortfarande 22 utländska legala rådgivare kvar i landet.

Utvecklingsfrågor

I juni var Östtimor och Storbritannien värdar för "The Second International Dialogue on Peacebuilding and Statebuilding" som hölls i Liberia. G7-gruppen, för vilken Östtimor var en av ledarnationerna, höll samtal med givarländerna och civilsamhället om hur bistånd kan underlätta arbetet för att uppnå millenniemålen. Den nationella kommittén för att uppnå målen beslöt i april att prioritera arbetet för att uppnå de mål som har att göra med näringsstandard.

Offentliga utgifter fortsatte att driva Östtimors ekonomiska tillväxt. Oljefonden uppgick den 30 juni till 8.3 miljarder dollar. Mellan den 11 och 13 juli hölls det fjärde Timor-Leste Development Partners Meeting, i vilket delegationer från mer än 50 nationer deltog samt även UNMIT och olika FN-organ. Mötet antog Dili Development Pact om stöd till regeringen och dess partners för utvecklingsarbete och erkänner den vid mötet officiellt lanserade nationella utvecklingsplanen som ramverket för att genomföra alla utvecklingsprogram.

När slutresultaten i befolkningsräkningen 2010 offentliggjordes i juli framkom det att en snabb urbanisering pågår, att det råder skillnader i antalet skolbarn mellan städerna och landsbygden, att läskunnigheten har stigit, att sysselsättningen har sjunkit och att omkring två tredjedelar av hushållen har tillgång till rent vatten.

Övergångsfasen

UNMIT och regeringen gjorde fortsatta framsteg i arbetet för att avsluta UNMIT-mandatet. Preliminära samtal har hållits för att diskutera FN:s roll efter att valen har hållits nästa år. Arbetet gjordes för att höja den inhemska personalens kunskapsnivå för att förbättra dess möjligheter att få jobb efter att UNMIT har lämnat

Fortsättning på sidan 8

Västpapas tredje folkkongress

Måndagen den 17 oktober 2011 trängde folk in på fotbollsplanen Zakheus som ligger strax bakom St. Pauls mellanstadieskola i distriktshuvudstaden Jayapura. De som kom var delegater från olika delar av landet som hade kommit för att delta i Västpapas tredje folkkongress (Kongress Rakyat Papua III - KRPIII) som skulle vara till den 19 oktober. Indonesiens minister för politik och säkerhet var också inbjuden till kongressen, men han inte dök upp.

Det var en utomhuskongress. Organisatörerna hade tänkt hålla kongressen på Cendrawasih-universitet eller i en konferenslokal på något av hotellen som finns i Jayapura, men man fick inte hyra något av dem. Varje person som kom in på fotbollsplanen hade noggrant undersökts av kongressens ordningsvakter. Men samtidigt som förberedelserna för kongressens öppningsceremoni pågick kom tungt beväpnade indonesiska soldater och poliser. De kom inte in på kongressens område utan intog positioner runt omkring utanför fotbollsplanens staket.

Invigning

Kongressen invigdes med bön som leddes av Yermias Dimara. Sju ledare från ursprungsbefolkningens områden i Tabi, Lapago, Mepago, Hananim, Saireri, Doberai och Bomberai samt Fokorus Yoisebut, ordförande i Västpapas traditionella råd (DAP – Dewan Adat Papua) inbjöds att gå fram till mitten av planen för att be. Fokorus ropade: ”Låt oss be för våra förfäders misstag. Vi ber också för den indonesiska regeringen som har skapat mycket elände i Papua. Må Gud förlåta deras handlingar.” Han uppmanade alla kongressdeltagare att be. Gudstjänsten avslutades med att tre äldre kvinnor blåste i trumpet tre gånger. Efteråt slog man på trummor för de sju ursprungliga befolkningsområdena. Dansgruppen Sampari framträdde. En av dansörerna svängde med en två meter lång Morgonstjärneflagga, som är Västpapas flagga.

Anförande

Efter invigningen talade Selpius Bobii, ordförande i kongressens organisatoriska kommitté. I sitt tal sade han bland annat att dagens kongress är en del av nutidshistorien som kommer att avgöra framtiden när det gäller människorättsaktivister och kraven på att västpapanska folkets kongress ställer på att mänskliga rättigheter ska respekteras. Staten har en skyldighet att respektera, att skydda och att uppfylla demokratiseringsprocessen i Indonesien enligt internationella lagar, sade han.

Efter Selpius talade Fokorus Yoisebut. Bland annat sade han att Västpapas folk inte kämpar för att skada eller krossa Republiken Indonesien utan för att försvara folkets grundläggande rättigheter, inklusive rätten till självständighet som en nation. Vidare sade han att kongressen framförde önskingar om att

regeringar och länder världen över måste uppvisa förtäelse för vår sak. Om Västpapas folk högt värdesätter mänskliga rättigheter och internationella lagar kan folkkongressen inte betraktas som illegal. Den här kongressen är av folket för folket, underströk han.

Fokorus meddelade att i kongressens program står det att representanter från guvernören, provinsens parlamentet (DPRD), NGO:s, religiösa samfund, kvinnoorganisationer och befrielse rörelsen OPM:s militära enhet (TPN/OPM) ska tala, men det finns inte utrymme för diskussion.

När det gäller strejken i guldgruvan PT Freeport, i vilken några gruvarbetare miste sina liv, samt kravet att stänga gruvföretaget, sade han att morden i gruvan aldrig kan bli uppkärlade genom kravet att stänga företaget. Det är bättre att vi blir självständiga först och sedan tillsammans tar hand om dessa problem, eftersom den nuvarande lagen inte är för folkets sak och det är orättvist, underströk han.

På kongressens tredje dag hölls presidentval och val till ministerrådet. Enhetligt valdes Fokorus Yoboisebut som president för den Federala staten Västpapua. Efter att han hade blivit vald till president utropade han en deklaration för den Federala staten Västpapua:

Deklaration av den Federala staten Västpapua

På denna dag, onsdagen den 19 oktober 2011, vid den tredje nationella kongressen i Västpapua, deklarerar det västpapuanska folket:

- I. Deklarationen återställer och återupprättar det papuanska folkets oberoende och suveränitet i nationen Västpapua, som förlorades till Indonesien genom invasionen 1962 och annekteringen den första maj 1963.
- II. Grundlagen för den Federala staten Västpapua träder i kraft genom etablering av en administration i form av en vald president och vald regeringschef - statsministern.
- III. Regeringen i den Federala staten Västpapua garanterar alla människors rättigheter i landet.
- IV. Indonesien avslutar omedelbart sin ockupation av Västpapua fredligt som en civiliserad nation och medlem av FN.
- V. Förenta Nationernas medlemmar erkänner det oberoende Västpapas lika värde med övriga självständiga nationer i världen.
- VI. Säkerhetsrådet upptar omedelbart den Federala staten Västpapua som medlem i FN.
- VII. Ger mandat till Västpapas nationella ledarskap att styra regeringen samt lagstiftande och dömande organ, att försvarsdepartementet utser

överbefälhavare och även så snart som möjligt inom ett år genomför allmänna val för att välja en regering.

Folket i Västpapua uppskattar er förståelse för den historiska orättvisa som vi har lidit och är mycket tack-samt för er regerings stöd och erkännande för åter-upp-rättande av vår suveräna rätt.

Gud välsigne oss alla hjärtligt

Forkorus Yaboisembut, ordförande i Västpapuas tradi-tionella råd

Kopia till:

- FN:s generalsekreterare
- USA:s president
- Indonesiens president
- Kungadömet Nederländerna
- Påven i Vatikanstaten, Rom
- Ledamöter i den amerikanska kongressen och senaten

Attack mot kongressen

Efter nomineringen av Fokorus som president och ut-nämningen av hans ministerråd attackerades kongres-sen av den indonesiska polisen, militären och säkerhets-enheter. De arresterade omkring 300 personer. Med stor sannolikhet kommer de arresterade personerna att få hårda och långvariga fängelsestraff. Attackerna kan man se i följande videoreportage:

1. <http://www.youtube.com/watch?v=vWaLNafIHw4&feature=related> (Aljazeera)
2. [http://www.youtube.com/watch?v=ZU3cDXsfirQ&feature=related](http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&NR=1&v=oi0QvpSTdM0)

[feature=endscreen&NR=1&v=oi0QvpSTdM0](http://www.youtube.com/watch?v=ZU3cDXsfirQ&feature=related)

3. <http://www.youtube.com/watch?v=ZU3cDXsfirQ&feature=related>

Indonesiens ståndpunkt

Med anledning av händelsen intervjuade Indonesiens nyhetsbyrån Antara ministern för politik och säkerhet samt kriminal- och detektivpolischefen i Västpapua dagen efter attackerna. Djoko Suyono, minister för politik och säkerhet sade: "Polisen gör razzior eftersom deras handlingar bedöms som förräderi. De satte upp en stat i staten och erkänner inte presidenten. Det är sant att en människa dödades men det var på en annan plats. Ingen som deltog i kongressen eller utsattes för razzior skadades. Offren skadades inte av kulor utan av stick-vapen. Fallet är fortfarande under utredning av polisen i Västpapua."

Imam Setiawan, den regionala chefen för kriminal-polisen, deklarerade den 20 oktober i Jayapura att man inte tolererar någon alls som stödjer separatistiska rörel-ser eller förräderi i regionen: "Jag säger att om någon, från vilken sida som helst som stödjer separatistiska aktiviteter eller förräderi hade gjort samma sak som igår, skulle jag rensa bort, eliminera, vederbörande."

Enligt honom kommer sådan verksamhet som den tredje västpapuanska folkkongressen att upplösas med våld och om nödvändigt utplånas.

"Om någon från något håll stöder denna rörelse, är jag redo att dö för det och jag ska hugga ner dem. Detta har blivit min plikt och det gäller att vara konsekvent", sade han.

Hendrik Amahorseja

Västpapuas nationaldag 2011

Den första december är Västpapuas nationaldag. Den första december 1961 deklarerade nämligen papuaner sin självständighet från Nederländerna och det var då man för första gången hissade Morgonstjärneflaggan, som nu är en symbol för kampen för frihet och själv-ständighet från Indonesien. I år firade man national-dagen och 50-årsdagen med demonstrationer över hela landet, i städer och i byar. Vi kan redovisa några av dessa demonstrationer.

Timika

Flaggan hissades varefter en gudstjänst hölls. Militären skingrade alla med våld. En man och en kvinna sköts. Mannens namn är Viktus Wamang. Han är för när-varande på sjukhuset i Timika. Kvinnan är ännu inte identifierad. Tre personer har gripits. Situationen var mycket spänd.

Sorong

Folk marscherade runt kommunkontoret och anslöt sig till en bönemässa. Mellan 1.000 och 1.500 personer deltog i demonstrationen. Ytterligare information saknas i skrivande stund.

Jayapura

Tusentals människor firade dagen vid Theys Eluay grav i Sentani. Theys var ordförande i Dewan Adat Papua (DAP), Papuas traditionella råd. Det sägs att han mördades av Kopassus, ett av Indonesiens militära specialförband.

Manokwari

Demonstranter håller upp en 100 meter lång banderoll med texten "Federala Republiken Västpapua" och med ett fotografi av Forkorus Yaboisembut och Edison Waromi, president respektive premiärminister i republi-ken samt hundratals Morgonstjärneflaggor.

Hendrik Amahorseja

Östtimor 2012

2012 - 10 års självständighet, 13 år sedan den indonesiska ockupationsmakten fördrevs, 36 år sedan Portugal drog sig tillbaka, 100 år sedan det stora Manufahi-upproret lett av Boaventura mot Portugals kolonialstyre och 500 år sedan portugiserna kom till Timor - två händelser som kan ses som steg på vägen mot en nutida nation, presidentval, parlamentsval och FN minskar sin insats.

2012 ser därför ut att bli ett intressant år för Östtimor. För tredje gången ska en president väljas, för andra gången ett parlament. Det första parlamentet var nämligen den omvandlade konstituerande församlingen. Hittills har valen trots våldsbrott och attentat mellan dem förlöpt lugnt med respekterade resultat. Förhoppningsvis blir det så även i fortsättningen.

Val

Presidentvalet, som är direkt, kommer att hållas någon gång under mars-april, i två omgångar. Exakt datum har hittills inte tillkännagetts. För första gången kommer National Election Commission (CNE) ha det fulla ansvaret. Technical Assistance for Electoral Administration (STAE) är den myndighet som bistår CNE. FN-missionen i Östtimor, UNMIT, och den internationella stabilitetsstyrkan (ISF) huvudsakligen bestående av australisk militär ska hjälpa den östtimoresiska polisen, PNTL, att upprätthålla lugn och ordning.

Hittills har den f d överbefälhavaren Taur Matan Ruak, som avgick bara för att kunna ställa upp i presidentvalet och efterträtts av sin ställföreträdare, och före detta inrikesministern Rogerio Lobato, som dömdes för sina handlingar under våldsbrottet 2006, förklarat att de kandiderar i presidentvalet. I augusti uppmanade premiärminister Xanana Gusmão justitieminister Lucia Lobato, som kandiderade 2007 men slogs ut i första omgången, att ställa upp och Fretilin planerar att åter låta sin ordförande Francisco Guterres Lu-Olo, som förlorade mot José Ramos-Horta 2007, ställa upp. Denne har hittills bara sagt att han kommer att bestämma i början av 2012, huruvida han ställer upp igen eller inte.

Även om presidentämbetet varken innebär regeringsansvar, som i USA, eller så stort politiskt inflytande som i Frankrike, så betyder det mer än i till exempel Finland eller Tyskland.

Till parlamentsvalet, som förväntas hållas den 29 juni, har hittills 22 partier registrerat sig. I det nuvarande parlamentet är 7 partier, som klarade spärren på 3 procent representerade. Störst är Fretilin och näst störst CNRT, som leder regeringskoalitionen med sin ordförande Xanana Gusmão som premiärminister.

För valen har i budgeten för 2012 8 miljoner dollar avsatts.

FN bidrar med volontärer, även svenska, och över-

vakare till valen.

Minnesdagar

Den 20 maj kommer man att högtidlighålla att det är 10 år sedan Östtimors självständighet återutropades vid en känslös ceremoni i Dili efter den 24 år långa indonesiska ockupationen och åren 1999-2002 med FN-styre. Det var också för 500 år sedan som portugiserna först landsteg på Timor i det som nu är den östtimoresiska enklaven Oecussi.

Minskad utländsk närvaro

FN planerar att efter valen under andra halvåret kraftigt minska sin insats i Östtimor. Generalsekreterarens särskilda representant och högste chef för UNMIT, fru Ameerah Haq, förutser en lugn övergång till en ny regering. FN och regeringen har påbörjat arbetet med en gemensam plan för smidig avslutning av UNMIT den 31 december 2012. Det är första gången en fredsbevarande styrka har gjort upp en sådan mekanism tillsammans med värdlandets regering. Lika viktig som avvecklingen är, är nödvändigheten att tillsammans med regeringen bestämma den form FN:s engagemang ska ha i fortsättningen, sade Haq i sitt tal i säkerhetsrådet den 22 november. Det finns fyra modeller för detta, tre grundade på erfarenheter i andra länder och en föreslagen av den timoresiska: ett politiskt kontor med ett särskilt landsteam, ett integrerat FN-kontor lett av en representant för generalsekreteraren, som också är koordinator, ett FN-kontor för en koordinator och en politisk representation skräddarsydd för Östtimors specifika behov.

Vilka kommer följderna att bli? Vi vet att den statliga administrationen är svag liksom polisen. Vad kommer det att betyda för ekonomin att antalet höglönlade biståndsarbetare minskar?

Den nyazeeländska delen av den internationella stabiliseringsstyrkan, som nu visserligen bara består av 80 personer, kommer att dras tillbaka efter valen. Huvuddelen av styrkan är australisk och kommer också att minskas.

Budget

Nominellt är budgeten för 2012 35 procent större än budgeten för 2011. Justerad för inflationen är ökningen 25 procent. Budgeten, som antogs den 25 november, uppgår till 1,674 miljarder dollar. Ökningen för de senaste fyra åren är hela 381 procent. Enligt IMF är det bara Zimbabwe vars budget växte snabbare under denna tid. Hela 1,505 miljarder av inkomsterna tas ur oljefonden och dessutom får regeringen fullmakt att för första gången i Östtimors historia ta utländska lån upp till 33 miljoner dollar.

I det här sammanhanget är en intressant fråga om

Avsändare:
Östtimorkommittén
c/o Pollak
Wiboms väg 12
171 60 SOLNA

Kom ihåg att anmäla adressändring.

Östtimors olika myndigheter kommer att lyckas göra av med de medel de tilldelats. Tidigare år har de ofta

misslyckats med detta.

Tommy Pollák

Fortsättning från sidan 3

våldsgång. Det finns ett International Training Program för att timoreser på nyckelposter ska kunna få utbildning under tre veckor i Sverige i bland annat mänskliga rättigheter. För några månader sedan var sex-sju timoreser

inbjudna till Sverige via Sida, en verksamhet som kommer att fortsätta trots utfasningen. Under 2011 omfattar det svenska stödet till de fem uppräknade områdena 29 miljoner kronor och åren 2012-2013 15 miljoner.

Gabriel Jonsson

Fortsättning från sidan 4

landet.

Finansiella frågor och observationer

FN:s generalförsamling har fastställt sitt stöd för perioden 1/7 2011-30/6 2012 till 196.1 miljoner dollar. En glädjande nyhet är att den nationella polisen i mars

blev ansvarig för allt polisarbete. Om polisen kommer kunna hantera situationen inför nästa års val är dock ännu oklart. Fortsatt stöd från UNMIT till uppbyggnaden av polismakten är nödvändig under 2012. Att hålla val under fredliga förhållanden är en viktig uppgift för Östtimor.

Gabriel Jonsson

Dålig pressfrihet i Västpapua

I Västpapua har den politiska, ekonomiska och kulturella situationen för papuaner i många avseenden inte blivit bättre under indonesiskt styre än under nederländskt utan snarare sämre.

För att dölja diskrimineringen av de inhemska papuanska invånarna har den indonesiska regimen begränsat rörelsefriheten för internationella mänskliga rättighetsobservatörer, ideella organisationer och journalister i deras arbete med rapportering, särskilt om brott mot mänskliga rättigheter begångna av polis och militär.

Den 2011-12-05 gjorde den indonesiskspråkiga sektionen av Radio Nederland en intervju med Freddy Tulung, generaldirektör i Indonesiens departement för Information och Publik Kommunikation, angående restriktionen för utländska journalister att besöka Västpapua (<http://www.rnw.nl/bahasa-indonesia/video/menghindari-multi-interpretasi-masalah-apua>).

I sitt svar säger han att det är för att förhindra felaktig tolkning av situationen i Papua. Utan tvekan kan till och med små barn, som går i grundskolan, också förstå att generaldirektören inte vill låta världen få kän-

nedom om indonesiska polisars och militärers brutalitet mot den papuaska civilbefolkningen i deras hemland.

Inte bara rapporteringen i massmedia utan också bokutgivningen är hårt bevakad. Böcker av bland andra Sofian Yoman och Benny Gay har förbud att tryckas och säljas.

För Indonesiens journalister är det inte heller lätt, särskilt inte för dem som arbetar med grävande journalistik om miljö eller samhällsfrågor. De måste beakta faran från säkerhetsstyrkornas hotelser. Adriansyah Matrai's, som arbetade för Merauke TV, hittades den 30 juli 2010 död i floden Gudang Arang. Hans händer var bundna i ett träd för att kroppen inte skulle flyta iväg. Den 24 augusti 2010 attackerades Musa Kondorura på Kantor Berita Radio (KBR) 68H i Wassior av två män, Luki och Hendra, som påstog sig vara från säkerhetstjänsten. Den 3 mars 2011 blev Banjir Ambarita, journalist som skriver för *Jakarta Globe* och *Bintang Papua*, knivhuggen i buken av två män i Jayapura.

Hendrik Amahorseja